

НАРЕДБА № 10 от 6.10.2003 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиidi и общ прах, изпускати в атмосферния въздух от големи горивни инсталации

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на икономиката, министъра на енергетиката и енергийните ресурси, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 93 от 21.10.2003 г., изм. и доп., бр. 19 от 8.03.2011 г., в сила от 8.03.2011 г.

Библиотека закони - АПИС, т. 5, р. 4, № 7106

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах (наричан по-нататък само прах), изпускати в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (ГГИ), които са предназначени за производство на енергия.

(2) Нормите за допустими емисии (НДЕ) по ал. 1 се определят с цел предотвратяване или в случаите, когато това е невъзможно, ограничаване на възможните вредни въздействия върху здравето на хората и околната среда и в частност замърсяването на атмосферния въздух с определени замърсители, образувани в резултат от изгарянето на горива в ГГИ.

Чл. 2. Разпоредбите на тази наредба се прилагат за всички ГГИ с номинална топлинна мощност, по-голяма или равна на 50 MW , независимо от

тида на използваното в тях гориво - твърдо, течно или газообразно.

Чл. 3. Разпоредбите на тази наредба не се прилагат за следните ГГИ:

1. инсталации, в които получените в процеса на горене продукти се използват непосредствено за нагряване, изсушаване или друг вид топлинно третиране на предмети или материали, като пещи за топлинна обработка и нагревателни пещи за отгряване;

2. следгоривни инсталации, предназначени за пречистване на отпадъчни газове чрез изгаряне, които не се експлоатират като самостоятелна горивна инсталация;

3. инсталации за регенерация на катализатори за каталитичен крекинг;

4. инсталации за превръщане на сероводород в елементарна сяра (клаус процес);

5. реактори, използвани в химическата промишленост;

6. коксови пещи;

7. въздухоподгреватели от регенеративен тип с вътрешна или външна (изнесена) камера на горене (каупери);

8. (доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) инсталации, при които енергията се получава от бутални дизелови, бензинови или газови двигатели;

9. технически устройства, използвани за задвижване на превозни средства в сухопътен, воден и въздушен транспорт;

10. газови турбини, използвани на платформи в открито море;

11. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) газови турбини, въведени в експлоатация преди 27 ноември 2003 г.

Чл. 4. Ако две или повече отделни горивни инсталации са монтирани по такъв начин, че при отчитане на техническите и икономическите фактори техните отпадъчни газове могат по преценка на компетентните органи да се изпускат през общ комин, комбинацията, образувана от такива инсталации, се разглежда като самостоятелен блок (една инсталация).

Чл. 5. (1) При проектиране и изграждане на нови ГГИ, независимо от задължението за постигане на НДЕ, възложителят и проектантът изясняват за всяка конкретна инсталация замърсяването на въздуха в района, използвайки методиката, утвърдена съгласно чл. 11, ал. 3 от Закона за чистотата на атмосферния въздух .

(2) Задължително се прилага необходимата степен на пречистване, височина на комина и др., така че при експлоатацията на ГГИ съдържанието на вредни вещества във въздуха на приземния слой да не превишава пределно допустимите концентрации, съгласно Наредба № 9 от 1999 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици и олово в атмосферния въздух (ДВ, бр. 46 от 1999 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) В случай на изграждане на голяма горивна инсталация, за която е вероятно да окаже значително въздействие върху околната среда в друга държава - членка на ЕО, компетентните органи са длъжни да осигурят цялата необходима информация и провеждане на консултации в съответствие с изискванията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда.

Чл. 6. (1) Когато дадена горивна инсталация бъде разширена най-малко с 50 MW, нормите за допустими емисии, определени в част Б на приложения № 1 - 5, следва да бъдат прилагани към новата част на инсталацията и да се определят според топлинната мощност на цялата инсталация.

(2) Разпоредбата по ал. 1 не се прилага за случаите по чл. 23 .

(3) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) В случай на съществена промяна в дадена горивна инсталация по смисъла на т. 41 от § 1 на допълнителните разпоредби на Закона за опазване на околната среда към нея се прилагат нормите за допустими емисии за серен диоксид, азотни оксиidi и прах, определени в част Б на приложения № 1 - 5.

Глава втора **НОРМИ ЗА ДОПУСТИМИ ЕМИСИИ НА СЕРЕН ДИОКСИД, АЗОТНИ ОКСИДИ И ПРАХ**

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) При експлоатация на нови ГГИ, въведени в действие преди 27 ноември 2003 г., се осигурява прилагането на всички необходими мерки, основани на най-добрите налични техники, с цел емисиите на серен диоксид, азотни оксиidi и прах да не превишават съответните НДЕ, определени в част А на приложения № 1 - 5.

(2) При проектиране, изграждане и експлоатация на нови ГГИ, с изключение на тези по ал. 1, се предвиждат всички необходими мерки, основани на най-добрите налични техники, с цел емисиите на серен диоксид, азотни оксиidi и прах да не превишават съответните НДЕ, определени в част Б на приложения № 1 - 5.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) Операторите на съществуващи инсталации, изброени в приложение № 6, са длъжни да прилагат всички възможни мерки, основани на най-добрите налични техники, така че от 1 януари 2008 г. емисиите на серен диоксид, азотни оксиidi и прах, изпускані от тези инсталации, да са в съответствие с НДЕ, определени за инсталациите по чл. 7, ал. 1.

(2) По искане на операторите на съществуващи инсталации и при наличие на предпоставките по § 8, ал. 1 компетентните органи могат да освобождават тези оператори от задължението по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) Задължението по ал. 1 не се прилага за съществуваща инсталация, за която операторът е поел отговорността в писмена декларация, подадена до компетентните органи не по-късно от 30 юни 2004 г., че топлинната мощност на съответната ГГИ след 1 януари 2008 г. ще бъде ограничена под 50 MWth.

Чл. 9. (1) Съществуващи инсталации могат да бъдат освободени от спазване на НДЕ съгласно чл. 8 при следните условия:

1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) операторът на съществуващата инсталация е поел отговорността в писмена декларация, подадена до компетентните органи не по-късно от 30 юни 2004 г., да не експлоатира инсталацията сумарно повече от 20 000 часа за периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2015 г.;

2. в случаите по т. 1, считано от 1 януари 2008 г., операторът в доклада по чл. 125, т. 5 на Закона за опазване на околната среда включва отчет за използваното и неизползваното време, позволено за съответната инсталация за оставащия експлоатационен живот.

(2) Операторите на съществуващи инсталации, освободени при условията на ал. 1 от спазване на НДЕ, са длъжни:

1. да спазват изискванията, предвидени за тези инсталации в комплексното разрешително, издадено по смисъла на раздел II на глава седма от Закона за опазване на околната среда ;

2. да изпълняват мероприятията, предвидени за инсталацията в програмите по чл. 31, ал. 1 на Наредба № 7 от 1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (ДВ, бр. 45 от 1999 г.) и/или в оперативните планове по чл. 31, ал. 5 от същата наредба.

Глава трета **ПРОГРАМА ЗА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕ С НДЕ ЗА СЪЩЕСТВУВАЩИ ГГИ**

Чл. 10. (1) За привеждане на съществуващите инсталации, описани в приложение № 6, в съответствие с НДЕ в предвидения в чл. 8 срок компетентните органи разработват програма за постигане на съответствие с НДЕ.

(2) Програмата по ал. 1 обхваща всички съществуващи ГГИ с изключение на тези по чл. 8, ал. 3 , разработва се въз основа на технически, технологични и икономически проучвания и прогнози и преговори между заинтересуваните страни и се приема от Министерския съвет.

(3) Програмата по ал. 1 за постигане на съответствие на съществуващите инсталации с НДЕ е задължителна за изпълнение.

Чл. 11. Програмата съдържа:

1. задачите за постигане на НДЕ за всяка съществуваща ГГИ, необходимите технически и технологични мерки и дейности за изпълнение на задачите, основани на най-добрите налични техники, график за прилагане и крайни срокове за всяка мярка и дейност;

2. техническа и икономическа обоснованост на мерките и дейностите и оценка на инвестиционните, експлоатационните и други разходи за прилагането им на базата на проучвания, прогнози, оферти и експертни оценки;

3. източници на финансиране, в това число собствени средства, банкови кредити, финансиране от европейски и/или международни инвестиционни фондове и програми;

4. конкретни инвестиционни стъпки за реализиране на предвидените технически и технологични мерки и дейности;

5. отговорните институции и длъжностни лица за реализиране на предвидените технически и технологични мерки и дейности;

6. аргументация, доказателства и срокове за постигане на съответствие в случаите, когато за определена ГГИ, която има задължения по смисъла на чл. 13, т. 1 или т. 2 , е разрешен по-дълъг срок за привеждане в НДЕ от този по чл. 8 ;

7. необходимите технически мерки и дейности и сроковете за тяхното изпълнение, както и инвестиционните, експлоатационните и други разходи за изпълнение разпоредбите по чл. 24 ;

8. мерки за увеличаване на административния капацитет в съответната ГГИ - структурни и количествени промени на персонала, обучение, материална база и програмни продукти, усъвършенстване на комуникациите и др.;

9. мерки за неутрализиране на негативния ефект от прилагането на предвидените мерки и дейности и на преходен период, включително по отношение на конкуренцията на енергийния пазар, социалната област, трансграничния ефект и др.

Чл. 12. Изпълнението на предвидените в програмата по чл. 10 мерки трябва да осигури прогресивно ограничаване на общите годишни емисии от съществуващите ГГИ така, че те да не надвишават емисионните тавани по приложение № 7 за серен диоксид и по приложение № 8 за азотни оксиди до влизане в сила на НДЕ за съществуващи инсталации съгласно чл. 8 .

Чл. 13. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.).

Чл. 14. (1) Операторите на съществуващи ГГИ по приложение № 6, включени в програмата по чл. 10 , са длъжни до един месец след изтичането на всяко полугодие да информират писмено компетентните органи за хода на изпълнението на всяко мероприятие и/или дейност, предвидено за съответната инсталация.

(2) Информацията по ал. 1 задължително включва:

1. за коя инсталация, в частност парогенератор/и, се отнася информацията и вида на предвидените мерки и/или дейности;

2. хода на изпълнение на всяка предвидена мярка и/или дейност - дата на предприемане, фаза на изпълнение или ако мярката и/или дейността е приключена - дата на приключване;

3. промени във вида на предвидените мерки и/или дейности за съответната инсталация или сроковете за тяхното изпълнение, ако това се налага, и причините за тези промени;

4. резултати от вече изпълнени мерки и предприети дейности;

5. предприети допълнителни мерки или дейности, непредвидени в програмата по чл. 10 , ако това е извършено или се предвижда, и очаквани резултати и срокове по отношение постигане на НДЕ.

Чл. 15. Директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите, на чиито територии се намират ГГИ, включени в програмата по чл. 10 , упражняват постоянно контрол на изпълнението на мерките и дейностите, предвидени за тези ГГИ, и незабавно информират министъра на околната среда и водите, ако е констатирано неизпълнение, неспазване на поставени срокове или друго обстоятелство, създаващо опасност за неизпълнение на програмата.

Глава четвърта **ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ПРЕЧИСТВАТЕЛНИТЕ СЪОРЪЖЕНИЯ**

Чл. 16. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.).

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) (1) При авария или спиране на пречиствателните съоръжения на една ГГИ, вследствие на което е налице превишаване на НДЕ, операторът е длъжен, в случай че в рамките на 24 часа не бъде отново постигнато спазването им, да ограничи или да спре работата на инсталацията, или да премине към използване на нискоемисионни горива.

(2) При всички случаи по предходната алинея операторът е длъжен в срок не по-дълъг от 48 часа да уведоми за това компетентните органи.

(3) В рамките на дванадесет месеца общата продължителност на експлоатацията на една горивна инсталация без функциониращи пречиствателни съоръжения не може да превиши 120 часа.

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) По искане на заинтересованите лица компетентните органи допускат изключение от ограниченията по чл. 17 в случаите, когато:

1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) по преценка на министъра на икономиката, енергетиката и туризма или упълномощено от него лице е налице непреодолима необходимост от поддържане на електроснабдяването;

2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) инсталацията с авариали или спрели пречиствателни съоръжения е възможно да бъде заменена за ограничен период от време единствено с друга инсталация, която би предизвикала общо увеличаване на емисиите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) Изключенията по ал. 1 не могат да надвишават съответно 72 часа по ал. 1 и 240 часа за всеки период от 12 месеца по ал. 3 на чл. 17 и се допускат само когато през времето на допуснатото изключение средноденонощните норми на емисиите на серен диоксид, азотни оксиди и прах, определени съгласно Наредба № 9 от 1999 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици и олово в атмосферния въздух , са спазени в района на инсталацията с повредени или спрели пречиствателни съоръжения.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) По искане на заинтересованите лица компетентните органи могат да позволят за максимален срок до 6 месеца изключение от задължителното спазване на НДЕ за серен диоксид по глава втора за инсталации, които нормално използват единствено горива с ниско съдържание на сърва, в случаите, когато поради краен недостиг на такива горива операторът на съответната горивна инсталация не може да осигури доставката им.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) (1) По искане на заинтересованите лица компетентните органи могат да позволят изключение от задължението за спазване на НДЕ по глава втора в случаите, когато една инсталация, която нормално използва само газообразно гориво и която в противен случай би трябвало да бъде оборудвана със съоръжения за пречистване на отпадъчните газове, трябва по изключение да използва други горива поради рязко прекъсване на захранването с газ.

(2) Срокът, за който се позволява изключението по ал. 1, не може да превиши 10 денонощия освен в случаите, когато съществува крайна нужда от поддържането на доставките на енергия.

(3) При всички случаи по ал. 1 операторът е длъжен да уведоми незабавно компетентните органи.

Чл. 20а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) В случаите на прилагане на изключенията по чл. 19 и 20, както и по част А, ал. 2 и част Б, ал. 2 на приложение № 1 и по част А, ал. 2 на приложение № 4 компетентните органи докладват ежегодно на Европейската комисия.

Глава пета

НДЕ НА ИНСТАЛАЦИИ С МНОГОГОРИВНИ БЛОКОВЕ

Чл. 21. При нови и съществуващи ГГИ с многогоривен блок, изгарящ едновременно две или повече различни горива, НДЕ на серен диоксид, азотни оксиidi и прах се определят в следната последователност:

1. определят се стойностите на НДЕ за съответните замърсители, съответстващи на всяко от използваните горива и отговарящи на номиналната топлинна мощност на горивната инсталация, съгласно приложения № 1 - 5;

2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) определят се горивно тегловните НДЕ, получавани посредством умножение на определените съгласно т. 1 индивидуални НДЕ по номиналната топлинна мощност, осигурявана от съответния вид гориво, като сборът от резултатите от умноженията се разделя на събира съгласно т. 2.

3. събират се отделните горивно тегловни НДЕ, определени съгласно т. 2.

Чл. 22. (1) При многогоривни блокове, използвани за собствена консумация остатъците от дестилация и превръщане на нефт при неговото рафиниране самостоятелно или с други горива, независимо от чл. 21, се прилагат разпоредбите за горивото с най-високи НДЕ (определящото гориво), когато при експлоатация на горивната инсталация пропорционалната част, допринесена от това гориво към събира съгласно т. 2.

(2) Когато частта на определящото гориво е по-малка от 50 %, НДЕ се определят пропорционално на база топлинните мощности, осигурявани от отделните горива и събира съгласно т. 2.

1. определят се стойностите на НДЕ за всяко отделно гориво и замърсител, съответстващи на номиналната топлинна мощност на дадената горивна инсталация съгласно приложения № 1 - 5;

2. изчислява се стойността на НДЕ на определящото гориво (горивото с най-висока НДЕ съгласно приложения № 1 - 5, в случай че две горива имат еднакви НДЕ - горивото с най-висока топлинна мощност); нормата се получава чрез умножение на НДЕ, определени от приложения № 1 - 5 за този вид гориво, по множител 2 и последващо изваждане от получения резултат на НДЕ на горивото с най-ниска НДЕ;

3. определят се тегловните НДЕ (спрямо количеството на използваното гориво), получени посредством умножение на изчислената НДЕ на съответното гориво и топлинната мощност на определящото гориво и на останалите индивидуални НДЕ по топлинната мощност, осигурявана от всяко отделно гориво, като полученият резултат (от умножението) се разделя на събира съгласно т. 2.

4. събират се отделните тегловни НДЕ (спрямо количеството на използваното гориво).

(3) Като алтернатива на ал. 1 и 2 могат да се прилагат следните усреднени НДЕ на серен диоксид независимо от вида на използвани комбинации от горива:

1. за инсталации по смисъла на чл. 7, ал. 1 и на чл. 8 - 1000 mg/Nкуб. м, усреднена за всички нови инсталации в съответната рафинерия;

2. за нови инсталации по смисъла на чл. 7 ал. 2 - 600 mg/Nкуб. м, усреднена за всички нови инсталации в съответната рафинерия без газовите турбини.

(4) Прилагането на ал. 3 не трябва да води до увеличаване на емисиите от съществуващите инсталации.

Чл. 23. При нови и съществуващи ГГИ с многогоривен блок, използващ последователно като алтернатива две или повече горива, се прилагат НДЕ съгласно приложения № 1 - 5, които отговарят на всеки

отделен вид използвано гориво.

Глава шеста

ИЗМЕРВАНИЯ НА ЕМИСИИ ОТ ГГИ

Чл. 24. При проектиране, изграждане на нови ГГИ и експлоатация на съществуващи ГГИ възложителят, респективно операторът на съответната инсталация, осигурява всички необходими условия и апаратура за извършването на собствени периодични или непрекъснати измервания на емисиите на серен диоксид, азотни оксиidi и прах съгласно глави пета и шеста на Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпусканi в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (ДВ, бр. 31 от 1999 г.).

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) По искане на заинтересованите лица компетентните органи допускат за ГГИ с топлинна мощност, равна или над 100 MW_{th}, предвидените в глава шеста на Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпусканi в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници собствени непрекъснати измервания да не се провеждат в следните случаи:

1. за съществуваща горивна инсталация с остатъчен експлоатационен ресурс - 10 000 работни часа;
2. за серен диоксид и прах - при парогенератори или газови турбини, работещи с природен газ;
3. за серен диоксид - при парогенератори или газови турбини, работещи с течно гориво с известно съдържание, когато липсват подходящи съоръжения за сероочистка;
4. за серен диоксид - при парогенератори, изгарящи биомаса, ако операторът може да докаже, че емисиите на серен диоксид по никакъв начин не могат да превишат предписаните НДЕ.

(2) Инсталациите по ал. 1 не се освобождават от извършването на собствени периодични измервания съгласно глава пета на Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпусканi в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници , които се провеждат през период не по-голям от 6 месеца.

(3) Когато е необходимо да се извърши оценка на количествата на серен диоксид и прах, изпусканi от инсталациите по ал. 1, се допуска използването на подходящи, проверени и одобрени от компетентните органи процедури за тяхното определяне.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) (1) При собствени непрекъснати измервания НДЕ в част А на приложения № 1 - 5 се приемат за спазени единствено в случаите, когато оценката на резултатите показва, че за времето за експлоатация в рамките на съответната календарна година:

1. нито една от дванадесетте календарни средномесечни стойности не превишава нормите за допустими емисии;
2. 97 % от всички 48-часови средни стойности не превишават 110 % от нормите за допустими емисии на серен диоксид и прах и 95 % от всички 48-часови средни стойности не превишават 110 % от нормите за допустими емисии на азотни оксиidi.

(2) При контролни и при собствени периодични измервания НДЕ се приемат за спазени единствено в случаите, когато измерените стойности не превишават установените в приложения № 1 - 5 норми за допустими емисии.

Чл. 27. (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) Степените на десулфуризация се приемат за спазени в случаите, когато всички календарни средномесечни стойности или всички произволни календарни месечни средни стойности достигат изискваните степени на десулфуризация.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) (1) За нови инсталации по чл. 7, ал. 2 нормите за допустими емисии се приемат за спазени единствено в случаите, когато за работните часове в рамките на календарна година:

1. нито една от валидираните средноденонощни стойности не превишава стойностите, определени в част Б на приложения № 1 - 5;

2. 95 % от всички валидирани средночасови стойности не превишават 200 % от стойностите, определени в част Б на приложения № 1 - 5.

(2) Валидираните средни стойности се определят, както е посочено в част А, т. 7 на приложение № 9.

Чл. 29. При анализ на спазването на НДЕ съгласно чл. 26 и 28 и спазване на степента на десулфуризация съгласно чл. 27 периодите на временно прекъсване на работата на пречиствателните съоръжения по глава четвърта, както и периодите за първоначално пускане в експлоатация и спиране от експлоатация на инсталацията не се отчитат.

Чл. 30. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) (1) За ГГИ с електрическа мощност от или над 300 MW, които получат разрешение за строеж след 25 юни 2009 г., операторът извършва оценка за наличието на следните условия:

1. има ли подходящи места за складиране на въглероден диоксид;

2. технически и икономически възможно ли е изграждането на транспортни връзки;

3. технически и икономически възможно ли е изграждане на инсталация за улавяне на въглероден диоксид.

(2) Ако условията по ал. 1 са изпълними, операторът следва да осигури запазване на подходящо място на площадката за оборудване за улавяне и компресиране на въглеродния диоксид.

(3) Комpetентният орган (министърът на околната среда и водите) определя дали условията по ал. 1 са изпълними на базата на данните, представени в оценката на оператора, и на друга налична информация, касаеща в частност опазването на околната среда и човешкото здраве.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. За всички нови инсталации по смисъла на чл. 7, ал. 2 и инсталации по чл. 6 възложителят на съответния обект преди издаване разрешително по силата на действащото законодателство за изграждане и експлоатация, освен изискващите се документи по чл. 122, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда и тези по чл. 16, ал. 1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух , представя резултати от технически и икономически проучвания за възможностите за комбинирано производство на топло- и електроенергия. Където са установени такива възможности, като се вземат предвид пазарът и условията за дистрибуция, инсталациите се изграждат с възможност за комбинирано производство.

§ 2. По смисъла на тази наредба:

1. "емисии" са вещества, изпускати в атмосферния въздух от горивна инсталация при нейната експлоатация;

2. "емисионен таван" е максималното количество от едно замърсяващо вещество, изразено в килотона, което може да се изпусне в атмосферния въздух от всички действащи обекти на енергийния сектор в страната за една календарна година;

3. "отпадъчни газове" са всички газообразни изпускания, съдържащи твърди, течни или газообразни емисии; техният обемен дебит се изразява в кубически метри за час при нормални условия: температура (273

°K) и налягане (101,3 kPa) след корекция за съдържание на влага и се изразяват в Nкуб. м/h;

4. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) "норми за допустими емисии" (НДЕ) е допустимото количество вещество, съдържащо се в единица обем на отпадъчните газове след корекция за съдържанието на влага от горивната инсталация, което може да бъде изпускано в атмосферния въздух през определен период от време; нормите се изчисляват като масова концентрация (концентрация по маса) на веществото в единица обем на отпадъчните газове след корекция за съдържанието на влага, изразяват се в mg/Nкуб. м и се отнасят за обемно съдържание на кислород в единица обем на отпадъчните газове след корекция за съдържанието на влага:

3 % - за течните и газообразните горива;

6 % - за твърдите горива;

15 % - при газовите турбини; когато измереното съдържание на кислород е различно от определеното за съответния процес или е увеличено поради разреждането на газовете, измерената емисия се коригира, като се умножи с коефициента K, определен по формулата:

21 - On

$$= \frac{K}{\text{_____}},$$

21 - Ou

където:

On е съдържанието на кислород в обемни проценти за съответното гориво;

Ou - измереното съдържание на кислород в обемни проценти след пречиствателното съоръжение или преди изпускане на газовете в атмосферата;

5. "степен на десулфуризация" при горивен процес означава съотношението между количеството сяра, което е уловено от инсталацията за десулфуризация или при самия горивен процес за определен период от време, към количеството сяра, което се е съдържало в горивото, постъпващо в съоръженията на горивната инсталация и използвано в рамките на същия период от време;

5а. (нова - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) "общ прах" е общата емисия на всички прахообразни вещества (включително сажди), изпускати в атмосферата;

6. "оператор" е всяко физическо или юридическо лице, което експлоатира горивната инсталация и осъществява контрол върху дейността ѝ, или в случаите, когато това се предвижда от законодателство, такова лице, на което е предоставена икономическа власт върху инсталацията;

7. "компетентни органи" са органите, съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 3 от Закона за опазване на околната среда , отговорни за изпълнението на определени задължения, произтичащи от тази наредба;

8. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) "гориво" е всеки твърд, течен или газообразен горим материал, използван за горивния процес в горивната инсталация, с изключение на отпадъците по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците, чието изгаряне е регламентирано с Наредба № 6 от 2004 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (ДВ, бр. 78 от 2004 г.);

9. (доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) "горивна инсталация" е всяко техническо съоръжение, в което се извършва окисление на горива с цел да бъде използвана получената по този начин топлина; горивни инсталации, чито отпадъчни газове фактически се изпускат през общ комин, се разглеждат като една инсталация, като в този случай терминът горивна инсталация се отнася за цялата група от горивни инсталации.

10. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г. , в сила от 8.03.2011 г.) "топлинна мощност" на горивна инсталация се определя от долната топлотворна способност на количеството гориво, подавано при номинален товар за един час, и се изразява в топлинни мегавата (MWth);

11. "многогоривен блок" е всяка горивна инсталация, която може да изгаря едновременно или последователно два или повече различни вида горива;

12. "тегловни НДЕ" са величини, използвани за определяне на НДЕ при многогоривни блокове, и се изчисляват по указания в чл. 21, т. 2 или в чл. 22, ал. 2, т. 3 начин в зависимост от вида на многогоривния блок;

13. "нова инсталация" е всяка горивна инсталация, за която първоначалното разрешение (лиценз и др.) за изграждане и/или експлоатация съгласно действащото в момента законодателство е издадено след 30 юни 1987 г.;

14. "съществуваща инсталация" е всяка действаща горивна инсталация, за която първоначалното разрешение (лиценз и др.) за изграждане и/или експлоатация съгласно действащото в този момент законодателство е издадено преди 1 юли 1987 г.;

15. "природен газ" е естествено образуващ се в природата газ, съдържащ основно метан (над 70 %, обемни), инертни газове и други съставки;

16. "биомаса" означава продукти, състоящи се изцяло или частично от растителни материали от селското и горското стопанство, които могат да се използват като гориво с цел оползотворяване на енергийния им потенциал, и следните отпадъци, използвани за гориво:

а) растителни отпадъци от селското и горското стопанство;

б) растителни отпадъци от хранителната промишленост, ако генерираната топлина се оползотворява;

в) влакнести растителни отпадъци от производството на целулоза от дървесина и производство на хартия от целулоза, ако се изгарят съвместно на мястото на образуването им и генерираната топлина се оползотворява;

г) коркови отпадъци;

д) дървесни отпадъци (в т. ч. и дървесни отпадъци от строителство и отпадъци от разрушаване на обекти) с изключение на тези от тях, които вследствие обработката им с препарати могат да съдържат халогениирани органични съединения или тежки метали;

17. "газова турбина" е всяка машина на роторен принцип, която превръща топлинната енергия в механична работа, състояща се главно от компресор, от термично устройство, в което се окислява горивото с цел да се загрее работният флуид и една турбина;

18. "най-добри налични техники" са определените в § 1, т. 42 от Закона за опазване на околната среда ;

19. "непреодолима необходимост от поддържане на енергийните доставки" съществува, когато прекъсването им би създало:

- опасност за здравето или живота на хора;

- опасност от възникване на големи производствени аварии;

- опасност за целостта на електроенергийната система;

- опасност от нанасянето на значителни материални щети на системата, съответно на мрежата или на потребителите.

§ 2а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) Тази наредба въвежда разпоредбите на Директива 2001/80/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. за ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускані от големи горивни инсталации.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 1 и § 5 от Закона за чистотата на атмосферния въздух.

§ 4. Тази наредба отменя Наредба № 15 от 1999 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиidi и общ прах, изпускані в атмосферния въздух от нови големи горивни инсталации (ДВ, бр. 73 от 1999 г.).

§ 5. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.).

§ 6. В т. 1 на приложение № 3 към чл. 43 от Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускані в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (ДВ, бр. 31 от 1999 г.) изразът "50 MWth" се заменя със "100 MWth".

§ 7. Член 6 се прилага за всички разширения в ГГИ, извършени преди 27 ноември 2002 г. Прилагането на НДЕ по част А или по част Б на приложения № 1 - 5 се извършва по преценка на компетентните органи.

§ 8. (1) Изключения от НДЕ по приложение № 1 се допускат за инсталации с номинална топлинна мощност, равна на или по-голяма от 400 MWth, които не работят повече от определените часове годишно (средна стойност за произволен период 5 години):

1. до 31 декември 2015 г. - 2000 часа;

2. от 1 януари 2016 г. - 1500 часа.

(2) За случаите по ал. 1 НДЕ за серен диоксид е 800 mg/Nкуб. м.

(3) Изключенията по ал. 1 не се прилагат за нови инсталации по чл. 7, ал. 2 .

§ 9. Програмата по чл. 10 се приема от Министерския съвет не по-късно от 31 декември 2003 г.

§ 10. Инструкции и указания по прилагането на наредбата издава министърът на околната среда и водите съвместно със съответните заинтересовани ведомства.

НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2003 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиidi и общ прах, изпускані в атмосферния въздух от големи горивни инсталации

(ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.)

.....

§ 21. Навсякъде в наредбата думите "по искане на заинтересовано лице" се заменят с "по искане на

заинтересованите лица".

Приложение № 1

към чл. 6, ал. 1 , чл. 7, ал. 1 и 2 ,
чл. 21, т. 1, чл. 22, ал. 2, т. 1 и 2 ,
чл. 23, 26, чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2 , § 7 и 8

Твърди горива

А. (1) Норми за допустими емисии (НДЕ) на серен диоксид, изразени в mg/N куб. м (6 % кислородно съдържание), за нови и съществуващи ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 1 и чл. 8:

Топлинна мощност	От 50 до 100 MWth	От 100 до 500 MWth	Над 500 MWth
НДЕ			
mg/Nm ³	2000	2400 - 4n	400

n - номинална топлинна мощност в MWth

(2) Когато стойностите на НДЕ по ал. 1 не могат да се постигнат, дължащо се на характеристиката на горивото, се прилагат следните степени на десулфуризация в зависимост от топлинната мощност на инсталацията:

- по-малка или равна на 100 MWth - 60 %;
- от 100 до 300 MWth - 75 %;
- от 300 до 500 MWth - 90 %;
- над 500 MWth - 94 % (92 %)(1)

(1) ако договорът за изграждане на десулфуризиращата инсталация е подписан преди 1 януари 2001 г.

Б. (1) Норми за допустими емисии (НДЕ) на серен диоксид, изразени в mg/N куб. м (6 % кислородно съдържание), за нови ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 2 с изключение на газови турбини:

Вид на горивото	От 50 до 100 MWth	От 100 до 300 MWth	Над 300 MWth
Биомаса	200	200	200
В общия случай	850	200	200

(2) Когато стойностите на НДЕ по ал. 1 не могат да се постигнат, дължащо се на характеристиката на горивото, се допускат следните степени на десулфуризация и/или НДЕ в зависимост от топлинната мощност на инсталацията, както следва:

- по-малка или равна на 300 MWth - минимум 92 % или 300 mg/Nкуб. м;
- над 300 MWth - минимум 95 % и 400 mg/N куб. м.

Приложение № 2

към чл. 6, ал. 1 , чл. 7, ал. 1 и 2 ,
чл. 21, т. 1, чл. 22, ал. 2, т. 1 и 2 ,
чл. 23, 26, чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2 , § 7

Течни горива

А. Норми за допустими емисии (НДЕ) на серен диоксид, изразени в mg/N куб. м (3 % кислородно съдържание), за нови и съществуващи ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 1 и чл. 8:

Топлинна мощност	От 50 до 300 MWth	От 300 до 500 MWth	Над 500 MWth
Н Д Е mg/Nm ³	1700	3650 - 6.5n	400

n - номинална топлинна мощност в MWth

Б. Норми за допустими емисии (НДЕ) на серен диоксид, изразени в mg/N куб. м (3 % кислородно съдържание), за нови ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 2, с изключение на газови турбини:

Топлинна мощност	От 50 до 100 MWth	От 100 до 300 MWth	Над 300 MWth
Н Д Е mg/Nm ³	850	500 - n	200

n - номинална топлинна мощност в MWth

Приложение № 3

към чл. 6, ал. 1 , чл. 7, ал. 1 и 2 ,
чл. 21, т. 1, чл. 22, ал. 2, т. 1 и 2 ,
чл. 23, 26, чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2 , § 7

Газообразни горива

А. Норми за допустими емисии (НДЕ) на серен диоксид, изразени в mg/N куб. м (3 % кислородно съдържание), за нови и съществуващи ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 1 и чл. 8:

Вид гориво	Н Д Е mg/Nm ³
Газообразни горива (в)	35

общия случай)	
Втечнени нефтени газове	5
Нискоалорични газове от газифицирането на остатъчни продукти от рафинериите, коксов газ и доменни газове	800
Нискоалорични газове от въглища	(1)

(1) - нормата ще се определи на по-късен етап

Б. Норми за допустими емисии (НДЕ) на серен диоксид, изразени в mg/Nm³ (3 % кислородно съдържание), за нови ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 2:

Вид гориво	Н Д Е mg/Nm ³
Газообразни горива (в общия случай)	35
Втечнени нефтени газове	5
Нискоалоричен коксов газ	400
Нискоалорични доменни газове	200

Приложение № 4

към чл. 6, ал. 1 , чл. 7, ал. 1 и 2 ,
 чл. 21, т. 1, чл. 22, ал. 2, т. 1 и 2 ,
 чл. 23, 26, чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2 , § 7

Норми за допустими емисии (НДЕ) за азотни оксиidi - NO (изразени като x

азотен диоксид - NO)

2

А. Норми за допустими емисии (НДЕ) за азотен диоксид, изразени в mg/N куб. м (6 % кислородно съдържание за твърди горива и 3 % за течни и газообразни горива), за нови и съществуващи ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 1 и чл. 8:

Вид гориво	Н Д Е (1) (2) mg/Nm ³
------------	-------------------------------------

Твърди горива:

	от 50 до 500 MWth	600
	над 500 MWth	500
от 1 януари 2016 г.		
	от 50 до 500 MWth	600
	над 500 MWth	200

Течни горива:

	от 50 до 500 MWth	450
	над 500 MWth	400

Газообразни горива:

	от 50 до 500 MWth	300
	над 500 MWth	200

(1) - за горивни инсталации по смисъла на чл. 8 с топлинна мощност над 500 MWth, които от 2008 г. не са в експлоатация повече от 2000 часа годишно (средно за период от 5 години) до 31 декември 2015 г., се спазва НДЕ - 600 mg/N куб. м. От 1 януари 2016 г. за горивни инсталации с топлинна мощност над 500 MWth, които не са в експлоатация повече от 1500 часа годишно (средно за период от 5 години), се спазва НДЕ - 450 mg/N куб. м.

(2) - до 1 януари 2018 г. за горивни инсталации, които от 1 януари 2000 г. до 1 януари 2001 г. са използвали непрекъснато и продължават и след това да използват твърди горива със съдържание на летливи вещества под 10 %, се спазва НДЕ - 1200 mg/N куб. м.

Б. Норми за допустими емисии (НДЕ) за азотен диоксид за нови ГТИ, отговарящи на чл. 7, ал. 2, с изключение на газовите турбини:

Твърди горива

(6 % кислородно съдържание)

Вид гориво	От 50 до 100 MWth	От 100 до 300 MWth	Над 300 MWth
В общия случай	400	200	200
Биомаса	400	300	200

Течни горива

(3 % кислородно съдържание)

От 50 до 100 MWth	От 100 до 300 MWth	Над 300 MWth
400	200	200

Газообразни горива

(3 % кислородно съдържание)

	От 50 до 300 MWth	Над 300 MWth
Природен газ	150	100
Други газове	200	200

Газови турбини

Норми за допустими емисии (НДЕ) за азотен диоксид, изразени в mg/Nm³ (15 % кислородно съдържание), за единични газови турбини, отговарящи на чл. 7, ал. 2 (НДЕ се прилага за товар над 70 %):

Вид на горивото	Над 50 MWth (топлинна мощност по БДС/ISO стандарт)
Природен газ	50 или 75(1)
Течни горива(2)	120

Газообразни горива (с изключение на природен газ)	120
--	-----

- (1) - в следните случаи, като ефективността на газовата турбина се определя на базата на условията на натоварване по БДС/ISO стандарт:
- газова турбина, която се използва за комбинирано производство на топло- и електроенергия с ефективност над 75 %;
  - газови турбини, използвани в инсталации с комбинирано производство със средногодишна електрическа ефективност над 55 %;
    - газови турбини за механична работа.
- (2) - посочената норма се прилага само за газови турбини, изгарящи леки и средни дестилати.

За газови турбини с единичен цикъл, които не попадат в нито една от посочените категории, но чиято ефективност превишава 35 %, определена съгласно условията на БДС/ISO за базово (основно) натоварване, нормите за допустими емисии се определят по формулата $50\bar{C}/35$, където $\bar{C}$ е ефективността на турбината, изразена в проценти (и определена съгласно условията на БДС/ISO за базово натоварване).

Приложение № 5

към чл. 6, ал. 1 , чл. 7, ал. 1 и 2 ,
чл. 21, т. 1, чл. 22, ал. 2, т. 1 и 2 ,
чл. 23, 26, чл. 28, ал. 1, т. 1 и 2 , § 7

Норми за допустими емисии за прах

А. Норми за допустими емисии (НДЕ) за прах, изразени в mg/N куб. м (6 % кислородно съдържание за твърди горива и 3 % за течни и газообразни горива), за нови и съществуващи ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 1 и чл. 8:

Вид на горивото	Топлинна мощност, MW _{th}	НДЕ mg/Nm ³
Твърди горива	Равна/над 500	50(2)
	Под 500	100
Течни горива(1)	Всички инсталации	50
Газообразни горива	Всички инсталации	5
	Доменни пещи	10

	Газове от стоманодобивнат а промишленост, които могат да се използват другаде	50
--	---	----

(1) - допуска се НДЕ - 100 mg/N куб. м при инсталации с номинална топлинна мощност под 500 MWth, работещи на течно гориво със съдържание на пепел над 0,06 %.

(2) - допуска се НДЕ - 100 mg/N куб. м при инсталации, попадащи в чл. 8 , с топлинна мощност, равна/над 500 MWth, изгарящи твърди горива с топлотворна способност 5800 kJ/kg, влагосъдържание над 45 % (тегловни), общо влага и пепел над 60 % (тегловни) и съдържание на CaO над 10 %.

Б. Норми за допустими емисии (НДЕ) за прах, изразени в mg/N куб. м, за нови ГГИ, отговарящи на чл. 7, ал. 2 , с изключение на газовите турбини:

Твърди горива

(6 % кислородно съдържание)

От 50 до 100 MWth	Над 100 MWth
50	30

Течни горива

(3 % кислородно съдържание)

От 50 до 100 MWth	Над 100 MWth
50	30

Газообразни горива
(3 % кислородно съдържание)

В общия случай	5
Газ от доменни пещи	10
Газове от стоманодобивната промишленост,	

към чл. 8, ал. 1 , чл. 10 ,

ал. 1, чл. 14, ал. 1

Списък на съществуващите ГГИ

№	Голяма горивна инсталация
<i>Енергиен сектор</i>	
1.	ТЕЦ “Бобов дол” - ЕАД
2.	ТЕЦ “Бриkel” - ЕАД
3.	ТЕЦ “Варна” - ЕАД
4.	ТЕЦ “Марица-изток 2” - ЕАД
5.	“Енергийна компания Марица-изток 3” - АД
6.	ТЕЦ “Марица 3” - ЕАД
7.	“Топлофикация Бургас” - ЕАД
8.	“Топлофикация Варна” - ЕАД, ТФЦ “Владислав Варненчик”
9.	“Топлофикация Велико Търново” - ЕАД
10.	“Топлофикация Враца” - ЕАД, ТФЦ “Градска”
11.	“Топлофикация “Враца” - ЕАД, ТФЦ “Младост”
12.	“Топлофикация Габрово” - ЕАД
13.	“Топлофикация Казанлък” - ЕАД

14.	“Топлофикация “Плевен” - ЕАД
15.	“Топлофикация Пловдив” - ЕАД, ТЕЦ “Пловдив-север”
16.	“Топлофикация Пловдив” - ЕАД, ТЕЦ “Пловдив-юг”
17.	“Топлофикация Перник” - ЕАД, ТЕЦ “Република”
18.	“Топлофикация “Русе” - ЕАД, ТЕЦ “Русе-запад”
19.	“Топлофикация “Русе” - ЕАД, ТЕЦ “Русе-изток”
20.	“Топлофикация Сливен” - ЕАД
21.	“Топлофикация София” - ЕАД, ОЦ “Земляне”
22.	“Топлофикация София” - ЕАД, ОЦ “Люлин”
23.	“Топлофикация София” - ЕАД, ТЕЦ “София”
24.	“Топлофикация София” - ЕАД, ТЕЦ “София-изток”
25.	“Топлофикация Шумен” - ЕАД

Промишлен сектор

26.	ТЕЦ към “Агробиохим” - АД, Стара Загора
27.	ТЕЦ към “Видахим” - АД, Видин
28.	ТЕЦ “Девен” - АД, Девня
29.	ТЕЦ към “Захарни заводи” - АД, Горна Оряховица
30.	ТЕЦ към “Кремиковци” - АД, София

31.	ТЕЦ към "ЛУКойл - Нефтохим" - АД, Бургас
32.	ТЕЦ към "Нова Плама" - АД, Плевен
33.	ТЕЦ към "Пиринхарт" - АД, Разлог
34.	ТЕЦ към "Свилоза" - АД, Свищов
35.	ТЕЦ към "Фабрика за хартия - Стамболовски", Стамболовски
36.	ТЕЦ "Хименерго" - ЕАД, към "Химко" - АД, Враца

Приложение № 7 към чл. 12 чл. 12

Тавани и прогресивно ограничаване на емисиите

на SO от съществуващи инсталации

2

Емисии от SO2 от ГГИ през 1980 г. в килотона а	Тавани на емисиите от SO2 в килотона/г.			Процент на ограничаване спрямо емисиите от 1980 г.			Процент на ограничаване спрямо коригираните емисии от 1980 г.		
173 4	Фаза	Фаза	Фаза	Фаза	Фаза	Фаза	Фаза	Фаза	Фаза
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
	1993	1998	2003	1993	1998	2003	1993	1998	2003
	1410	1300	1190	-19%	-25%	-31%	-19%	-25%	-31%

Приложение № 8 към чл. 12 чл. 12

Тавани и прогресивно ограничаване на емисиите

на NOx от съществуващи инсталации

Емисии от NOx (като	Тавани на емисиите от NOx в килотона/г.	Процент на ограничаване спрямо емисиите от 1980 г.	Процент на ограничаване спрямо коригираните емисии

NO ₂) от ГГИ през 1980 г. в килотона						от 1980 г.
155	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 1	Фаза 2
	1993	1998	1993	1998	1993	1998
	125	95	-19%	-39%	-19%	-39%

Приложение № 9

към чл. 28, ал. 2

(Изм. - дв. бр. 19 от 2011 г.,
в сила от 8.03.2011 г.)

А. Процедури за контрол и оценка на емисиите от големи горивни инсталации

1. Концентрациите на серен диоксид, прах, азотни оксиди се измерват непрекъснато във всички големи горивни инсталации с номинални термични мощности, равни или над 100 MWth.

2. Мониторингът на SO₂ и прах може да бъде ограничен до собствени периодични измервания или други подходящи процедури за определяне в случаи, където такива измервания или процедури, потвърдени и одобрени от компетентните органи, позволяват определяне на концентрация.

3. За някои инсталации, необхванати в т. 1, компетентните органи могат да изискват, където преценят, че е необходимо, провеждането на собствени непрекъснати измервания на някой или трите посочени замърсители.

4. В случаите, където не се изискват собствени непрекъснати измервания, извършването на собствени периодични измервания се провежда през период не по-голям от 6 месеца.

5. При съществено изменение на типа на горивото, използвано при работния режим на инсталацията, операторите на ГГИ информират съответната РИОСВ и Изпълнителната агенция по околнна среда (ИАОС), които съгласно чл. бот Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпусканни в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници определят дали съгласуваните методи и средства за измерване

остават адекватни или се нуждаят от изменение.

6. Големите горивни инсталации, които подлежат на собствени непрекъснати измервания, не се освобождават от провеждането на контролни измервания съгласно глава четвърта на Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпусканни в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници през период не по-голям от една година.

7. Стойностите на:

а) (изм. - дв. бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) стойностите на 95 %-ните доверителни интервали на всяка една измерена стойност не трябва да превишават със следните проценти съответните норми за допустими емисии:

1. за серен диоксид - с 20 %;
2. за азотни оксиди - с 20 %;
3. за прах - с 30 %;

б) (изм. - дв. бр. 19 от 2011 г., в сила от 8.03.2011 г.) валидирани средночасови и средноденонощи стойности се получават, като от измерените валидни средночасови стойности се извади стойността на съответния доверителен интервал;

в) всяко дененощие, в рамките на което повече от 3 средночасови стойности са невалидни, вследствие на неизправности във функционирането или поддръжката на непрекъснатите системи за измервания, не подлежи на оценка; в случаите, когато повече от 10 дни в рамките на една календарна година не подлежат на оценка поради някоя от посочените причини, компетентните органи

изискат от оператора предприемането на подходящи мерки за подобряване надеждността на непрекъснатите системи за измервания.

8. За инсталации, които трябва да съответстват на степените на десулфуризация, определени в приложение № 1, са в сила изискванията, установени в т. 7. Операторите на такива инсталации са длъжни непрекъснато да наблюдават сърното съдържание на консумираното от горивната инсталация гориво.

Б. Определяне на общите годишни емисии от ГГИ

1. За установяване на общите количества емисии от серен диоксид, азотни оксиidi и прах, изпускати през всяка календарна година от горивните инсталации с номинална топлинна мощност, равна или по-голяма от 50 MWth, компетентните органи организират извършването на ежегодни инвентаризации.

2. Без да се засяга действието на глави пета и шеста на Наредба № 6 от 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускати в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници,

операторът на всяка ГГИ, експлоатирана под негов контрол и разположена на определено място, е длъжен най-късно до три месеца след изтичането на всяка календарна година да представи в РИОСВ, на територията на която се намира съответната ГГИ, следната информация:

а) общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиidi и прах (определенi като общо количество супендирани частици), изпуснати от съответната ГГИ през изтеклата година;

б) общото годишно количество на внесената енергия в съответната ГГИ, отнесено към нетната калоричност на отделните горива, разпределени в зависимост от вида им на следните пет категории: биомаса, други твърди горива, течни горива, природен газ и други газове.

3. Когато една ГГИ подлежи на непрекъснати измервания, операторът сумира отделно за всеки замърсител масата на изпуснатия замърсител за всеки ден на базата на обемните скорости на поток на отпадъчните газове.

4. Когато една ГГИ не подлежи на собствени непрекъснати измервания, оценката на общите годишни емисии се извършва от оператора по методиката съгласно чл. 25, ал. 6 от Закона за чистотата на атмосферния въздух и на база данните от периодичните измервания.

5. Всяка РИОСВ след получаване от операторите на ГГИ на нейната територия на данните по т. 2 проверява тяхната достоверност и пълнота и най-късно до три месеца от датата на получаването им ги представя в ИАОС.

6. До края на всяка календарна година ИАОС съвместно с Националния статистически институт изготвя обобщен доклад за резултатите от извършената инвентаризация на емисиите от ГГИ за предишната година и го представя в МОСВ.

7. Считано от 1 януари 2008 г. през период 3 години, но не по-късно от 12 месеца, считано от края на разглеждания тригодишен период, МОСВ представя в Комисията на Европейския съюз обобщен доклад за резултатите от извършената инвентаризация за съответния период, като отделно са представени и емисиите от рафинерии. При постъпило искане от страна на комисията се осигурява достъп до годишните данни за всяка отделна инсталация.

8. Считано от 1 януари 2008 г. МОСВ ежегодно докладва в Комисията на Европейския съюз за съществуващите инсталации, обхванати в [чл. 10](#), заедно с отчет за използваното и неизползвано експлоатационно време, разрешено за оставащия им работен живот.